

Различные версии Десяти заповедей?!

Б-г дал еврейскому народу Десять заповедей (Декалог). Сорок лет спустя Моше вновь повторяет их, но между этими двумя версиями есть некоторые различия. Почему?

Еврейское озарение

Знакомство с учением Ребе

ИТРО

Шמות

לעילוי נשמת אמנו וזקנתנו
האשה החשובה מצויינת במדותיה

בעלת מסירות נפש

מת דבורה ע"ה גרינברג

בת הרה"ח ר' אהרון מענדל

נפטרה אור ליום ג' - כ"א מנחם אב תשפ"ג

В память о нашей маме и бабушке

Дворе Гринберг

Дочери раввина Аарона Мендела Хазана

*Она жертвовала собой ради еврейства
Покинула этот мир 21 менахем ава 5783*

For sponsorship opportunities, email info@jewishinsights.org

Published and Copyright 2024 by

Shluchim Office International

816 Eastern Parkway, Brooklyn, NY 11213

718.221.0500

5784 - 2024

Founded in 2008 in memory of Rabbi Gabi and Rivky Holtzberg OB"М
Shluchim of the Rebbe to Mumbai India

А. Две версии Декалога

ПЕРВОИСТОЧНИК 1 Шмот, 20:8-11, 14; Дварим 5:12-15, 18

Дварим	Шмот	
<p>שָׁמֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֱלֹהֶיךָ. שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלֶאכֶתֶךָ. וְיוֹם הַשַּׁבְּעִי שָׁבַת לַה' אֱ-לֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלֶאכֶתֶךָ אֹתָהּ וּבִנְיָהּ וּבִתָּהּ וְעַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ וְשׂוֹרְךָ וְחֹמְרְךָ וְכָל בְּהֵמָתְךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ כָּמוֹךָ.</p> <p>וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּצְאָה ה' אֱ-לֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֵרַע נְטוּיָה עַל כֵּן צִוָּה ה' אֱ-לֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת.</p>	<p>זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלֶאכֶתֶךָ. וְיוֹם הַשַּׁבְּעִי שָׁבַת לַה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלֶאכֶתֶךָ אֹתָהּ וּבִנְיָהּ וּבִתָּהּ וְעַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ וּבְהֵמָתְךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ.</p> <p>כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם וַיָּנוּחַ בַּיּוֹם הַשַּׁבְּעִי עַל כֵּן בֵּרַךְ ה' אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֶׁהוּ.</p>	<p>הדיבר הרביעי</p> <p>Четвертая заповедь</p>
<p>Чти день субботний, чтобы святить его, как повелел тебе Г-сподь, Б-г твой. Шесть дней работай и делай всякое дело твое; А день седьмой – суббота – Г-споду, Б-гу твоему: не делай никакого дела ни ты, ни сын твой, ни дочь твоя, ни раб твой, ни рабыня твоя, ни бык твой, ни осел твой, ни всякий скот твой, ни пришелец твой, который во вратах твоих. Да бы отдыхал раб твой и рабыня твоя, как и ты.</p> <p>И помни, что рабом был ты в земле Египетской, но Г-сподь, Б-г твой, вывел тебя оттуда рукою крепкою и мышцею простертою, потому и заповедал тебе Г-сподь, Б-г твой, установить день субботний.</p>	<p>Помни день субботний, чтобы святить его. Шесть дней работай и делай всякое дело твое; А день седьмой – суббота – Г-споду, Б-гу твоему: не делай никакого дела ни ты, ни сын твой, ни дочь твоя, ни раб твой, ни рабыня твоя, ни скот твой, ни пришелец твой, который во вратах твоих.</p> <p>Ибо в шесть дней создал Г-сподь небо и землю, море и все, что в них, и почил в день седьмой. Посему благословил Г-сподь день субботний и освятил его.</p>	

<p>וְלֹא תִחְמַד אִשְׁתֵּךְ רֵעֲךָ וְלֹא תִתְאַוֶּה בֵּית רֵעֲךָ, וְעַבְדוֹ וְאִמָּתוֹ שׂוֹרוֹ וְחִמְרוֹ וְכָל אֲשֶׁר לְרֵעֲךָ.</p> <p>И не домогайся жены ближнего твоего, и не возжелай дома ближнего твоего, ни поля его, ни раба его, ни рабыни его, ни быка его, ни осла его, ничего, что у ближнего твоего.</p>	<p>לֹא תִחְמַד בֵּית רֵעֲךָ לֹא תִחְמַד אִשְׁתֵּךְ רֵעֲךָ וְעַבְדוֹ וְאִמָּתוֹ וְשׂוֹרוֹ וְחִמְרוֹ וְכָל אֲשֶׁר לְרֵעֲךָ.</p> <p>Не домогайся дома ближнего твоего; не домогайся жены ближнего твоего, ни раба его, ни рабыни его, ни быка его, ни осла его, ничего, что у ближнего твоего.</p>	<p>הדיבר העשירי Десятая заповедь</p>
---	---	---

ПЕРВОИСТОЧНИК 2 Рабби Авраам ибн Эзра, Шмот, 20:1

Есть серьезные вопросы, [возникающие в связи] с отрывком... Тот же самый отрывок мы читали сначала в главе Итро, а затем в главе Ваэтханан. И мы заметили, что, начиная со слова «Помни» и вплоть до конца Десяти заповедей, есть расхождение [между текстами] в нескольких местах.

В первом тексте написано «Помни...», а во втором – «Соблюдай...».

Самый трудный вопрос из всех [заключается] в том, что сначала [в качестве] причины [соблюдения] субботы указывается: «Ибо в шесть дней создал Г-сподь небо и землю»

Говорится также: «Поэтому благословил Г-сподь день субботний». Однако подобные стихи не приводятся во второй [версии]. [Озвучивается] лишь новая причина [для соблюдения субботы]: «И помни, что рабом был ты в земле Египетской», а в конце говорится: «Потому и заповедал тебе Г-сподь, Б-г твой, установить день субботний».

В первой [версии] написано: «Не домогайся дома ближнего твоего», а во второй – «И не возжелай дома ближнего твоего».

יֵשׁ שְׁאֵלוֹת קְשׁוּת בַּפְּרָשָׁה הַזֹּאת... וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ קָרָאנוּ זֶה הַפְּרָשָׁה שֶׁהִיא פְּרִשְׁת וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ רֵאשׁוֹנָה וּפְרִשְׁת וְאֶתְחַנֵּן שְׁנִיָּה, וְהִנֵּה רָאינוּ כִּי מִתְחַלֵּת זְכוֹר עַד סוּף עֲשָׂרַת הַדְּבָרִים שִׁנּוּי בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת.

בְּרֵאשׁוֹנָה זְכוֹר וּבְשֵׁנִית שְׁמוֹר...

וְהַקְּשָׁה מְכַל אֵלֶּה, כִּי בְּרֵאשׁוֹנָה כְּתוּב טַעַם שְׁבֵת כִּי שִׁשִּׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ.

וְאָמַר עוֹד עַל כֵּן בֵּרַךְ ה' אֶת יוֹם הַשְּׁבֵת, וְאֵלֶּה הַפְּסוּקִים אֵינָם כְּתוּבִים בְּשֵׁנִית, רַק טַעַם אַחַר, וְזָכַרְתָּ כִּי עָבַד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאָמַר בְּאַחֲרוֹנָה עַל כֵּן צִוָּה ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשְּׁבֵת...

בְּרֵאשׁוֹנָה כְּתוּב לֹא תִחְמַד בֵּית רֵעֲךָ וְאִילוּ בְּשֵׁנִית נֶאֱמַר עוֹד לֹא תִתְאַוֶּה בֵּית רֵעֲךָ.

ПЕРВОИСТОЧНИК 3 Рамбам, Введение в книгу Берешит

И пусть у тебя не вызовет вопроса причина [появления текста во] Второзаконии, где [Моше] говорит о себе: «И молил я» (Дварим, 3:23), «И молился я Б-гу» (Дварим, 9:26). Ибо в начале книги (Дварим, 1:1) говорится: «Вот слова, которые Моше говорил всему Израилю», что означает, что она передает слова в той форме, в какой они были озвучены.

Но истинно и ясно, что вся Тора от начала книги Берешит и до слов «на глазах всего Израиля» была передана Святым, благословен Он, Моше, как говорится у [пророка] Ирмияу (36:18): «...устаи своими говорил он все слова эти, а я писал их чернилами в этот свиток»

וְאֵל יִקְשֶׁה עָלַי עֲנִין מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה שְׁמֹדֵבֵר בְּעַד עֲצָמוֹ: "וְאֵתְחַנֵּן" (דְּבָרִים ג', כג), "וְאֵתְפַלֵּל אֶל ה' וְאָמַר" (דְּבָרִים ט, כו), כִּי תַחֲלֵת הַסֵּפֶר הַהוּא (דְּבָרִים א, א): "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל", וְהִנֵּה הוּא כְּמִסְפֵּר דְּבָרִים בְּלִשׁוֹן אֲמָרָם...
אָבֵל זֶה אֲמֶת וּבְרוּר הוּא שְׁכָל הַתּוֹרָה מִתַּחֲלֵת סֵפֶר בְּרֵאשִׁית עַד 'לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל' נֶאֱמָרָה מִפִּי שָׁל הַקַּב"ה לְאַזְנוֹ שָׁל מֹשֶׁה, כְּעֲנִין שְׁנֵאֱמַר לְהֵלֵן (?רְמִיָּהוּ לו, יח): "מִפִּי יִקְרָא אֵלַי אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וְאֲנִי כֹתֵב עַל הַסֵּפֶר בְּדִיו".

ПЕРВОИСТОЧНИК 4 Молитвенник, кидуш в пятницу вечером

Благословен Ты, Г-сподь, Б-г наш, Царь вселенной, который освятил нас Своими заповедями, возжелал нас и дал нам в наследие с любовью и благосклонностью Свою святую субботу, в память о сотворении мира, первый из священных дней, в память об Исходе из Египта. Ибо Ты избрал и освятил нас из всех народов и с любовью и благоволением дал нам в наследие Свою святую субботу. Благословен Ты, Г-сподь, освящающий субботу.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְרָצָה בָּנוּ, וְשִׁבֵת קִדְּשׁוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַנְּחִילָנוּ, זָכְרוֹן לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, תַּחֲלֵה לְמִקְרָאֵי קִדְּשׁ, זָכֹר לִיצִיאַת מִצְרָיִם. כִּי בָנוּ בְּחַרְתָּ, וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים. וְשִׁבֵת קִדְּשָׁה בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַנְּחִילָתָנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי מְקִדֵּשׁ הַשַּׁבָּת.

Б. Разные формы видения

Ребе

Естественная и чудесная жизнь

Тора является основой жизни еврейского народа во всех вопросах. Поэтому очевидно, что она содержит и все необходимое для хода жизни. В общем его можно разделить на два типа: есть закономерный, естественный ход жизни, где не ощущается влияние каких-либо противоестественных сил; есть в жизни и необычайные события, в которых проявляются сверхъестественные силы и раскрывается Б-жественный промысел.

Эти два бытия в еврейской литературе называются естественным и чудесным ходом жизни. Б-г управляет миром посредством естественного хода, возобновляющегося цикла - день за днём, год за годом. Сверхъестественный ход проявляется в чудесах, творимых Б-гом для тех, кто их достоин. Хотя чудеса не являются рядовым, повседневным явлением, глубоко поразмыслив о своей жизни, мы сможем распознать и почувствовать ее чудесную составляющую. Мы надеемся, что Б-г продолжит и дальше вести нас - как естественным путем, так и чудесным - с радостью и благоволением.

כיון שהתורה היא היסוד של כל חיי בני ישראל בכל פרטיהם, הרי מובן שהיא כוללת את כל הדרוש לסדר החיים, שנחלק בכללות לשני אופנים: ישנו סוג חיים שמתבטא בדברים רגילים, יום-יומיים, שנחשבים למאורעות טבעיים, שבהם לא ניכרת השפעה של כוחות מיוחדים; וישנו סוג של מאורעות בחיים שבהם מתבטאת הנהגה בלתי רגילה, על-טבעית, שמושפעת מכוחות מיוחדים - התגלות של השגחה פרטית.

שני דרכי החיים הנ"ל נקראים בספרים¹ הנהגה טבעית והנהגה נסית: הנהגה שהקב"ה מנהיג את העולם בדרך הטבע שחוזרת ונשנית יום אחרי יום ושנה אחרי שנה; והנהגה שלמעלה מהטבע, שהם הנסים שמראה הקב"ה לאלו שראויים לכך. ואף שאין זה מאורע יום-יומי, הנה על ידי התבוננות עמוקה בחיי היום-יום, יכול כל אחד להכיר ולהרגיש בחייו גם את ההנהגה הנסית, מתוך תקוה שהקב"ה ימשיך להנהיג אותו הן בהנהגה טבעית והן בהנהגה נסית, באופן טוב, ובשמחה וטוב לבב.

(1) ראה עקידה פ' בא עה"פ החודש ג' (שער לח). הובא ונת' באוה"ת בראשית יח, ב ואילך. ועוד.

«Естественные» заповеди и «чудесные» заповеди

Это различие существует и в сфере заповедей. Есть заповеди, призванные напомнить нам о том, что природа и естественный ход событий исходят и управляются Б-гом. Есть заповеди, направленные на укрепление нашей веры в то, что Б-г, когда это необходимо, творит чудеса и относится к еврейскому народу иррациональным образом.

Есть и такие заповеди, которые сочетают в себе оба элемента и указывают как на контроль Б-га над природой, так и напоминают нам о Его сверхъестественном поведении и милосердии к еврейскому народу.

Соблюдения субботы — одна из таких заповедей, которая воплощает оба эти пути и которая несет в себе важный духовно-нравственный урок.

Суббота – творение природы

Суббота — одна из Десяти заповедей, которые дважды повторяются в Торе. В первой версии Десяти заповедей Тора объясняет причину этой заповеди: «Ибо в шесть дней создал Г-сподь небо и землю... и почил в день седьмой. Посему благословил Г-сподь день субботний и освятил его». Когда мы следуем указаниям Б-га и после шести дней работы почитаем седьмой день как субботу Б-га,

это укрепляет нашу веру и понимание,

חלוקה זו קיימת גם בתורה והמצוות, שיש בהן שני סוגים: יש מצוות שתוכנן להזכיר ליהודי שידע שהנהגה טבעית וכל הענינים הטבעיים באים ומונהגים מהקב"ה, ויש מצוות שסגולתן מתבטאת בחיזוק ההכרה העמוקה שבעת הצורך מראה הקב"ה נס, ומתנהג עם בני ישראל בכלל בדרך שלמעלה מהטבע.

אך יש מצוות שכל אחת מהן כוללת ומורה על שני אופני הנהגת הקב"ה בעולם - הן ההכרה שהנהגה הטבעית היא בידיו של הקב"ה, והן תוקף הזיכרון על הנהגה נסית, שהקב"ה מראה את חסדיו לבני ישראל באופן שלמעלה מהטבע.

אחת מהמצוות הללו היא מצוות שבת שכוללת הוראה ומוסר-השכל בשני האופנים הנ"ל כדלהלן.

מצות שבת היא חלק מעשרת הדברות, שנאמרו בתורה פעמיים. בפעם הראשונה - בפרשת יתרו - מבארת התורה את הטעם של מצוות שבת: "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ... וינח ביום השביעי"², ולכן, כאשר יהודי מקיים את מצות השבת כפי שציווה הקב"ה, שלאחרי ש"ששת ימים תעבוד" יהיה "יום השביעי שבת לה' אלקיך"³, על ידי שמירת קדושת השבת כפי רצון ה' - אזי מתעוררת ומתחזקת אצלו האמונה וההכרה

что мир – это не автономное бытие, но созданное Б-гом за шесть дней Творение, за которыми следует седьмой день отдыха.

Таким образом, назначение субботы – утвердить власть Б-га над естественным процессом.

Суббота – за пределами природы

Однако в главе Ваэтханан, где вновь повторяются Десять заповедей Торы, приводится иная причина соблюдения субботы: «И помни, что рабом был ты в земле Египетской, но Г-сподь, Б-г твой, вывел тебя оттуда рукою крепкою и мышцею простертою, потому и заповедал тебе Г-сподь, Б-г твой, установить день субботний» Соответственно, суббота служит для нас напоминанием о том, что Б-г чудесами, сверхъестественным образом вывел нас из Египта, чтобы мы были свободны от фараона и любых земных ограничений, стали вечными Ему слугами.

Чудесный исход из Египта и служение Б-гу отмечаются нашим воздержанием от работы в субботу и освящением этого дня посредством традиционных предписаний. Поступая так, мы выражаем наше знание и постоянную память о том важнейшем факте, что Б-г продолжает руководить еврейским народом надприродным образом, точно так же, как Он это делал во времена Исхода.

השכלית שהעולם אינו מציאות בפני עצמו חס ושלום, אלא הקב"ה בראו ומנהיגו באופן של ששת ימים של בריאה ויום שביעי של שבת.

נמצא, שתוכן ענין השבת הוא - הבעלות של ההשגחה העליונה בשייכות להנהגה טבעית.

ואילו בפרשת ואתחנן⁴ - שבה חוזרים ונשנים עשרת הדברות - נאמר "וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויוציאך ה' אלקיך משם ביד חזקה ובזרוע נטויה על כן צוך ה' אלקיך לעשות את יום השבת", היינו, שיום השבת מזכיר לבני ישראל שהקב"ה הוציא אותם ממצרים על ידי מעשי נסים, בדרך שלמעלה מהטבע, כדי שיהיו (בני חורין מפרעה מלך מצרים בזמנו, וגם מכל הגבלות העולם בכל זמן, ויהיו) עבדים להקב"ה לעולם.

החירות הנסית ממצרים והעבדות להקב"ה, מתבטאות בכך שיהודי שומר את השבת, על ידי שמונע את עצמו מעשיית דבר האסור, ומקדש את עצמו על ידי המצוות שצריך לקיימן ביום זה. בכך מראה יהודי את ידיעתו וזיכרונו התמידי והמוכרח לחייו, שגם עתה מנהיג הקב"ה את בני ישראל בהנהגה נסית, למעלה מהטבע, כמו ביציאת מצרים.

Увидеть Б-га в природе

С одной стороны, суббота должна подчеркнуть понимание того, что естественный процесс жизни на самом деле является действием Б-га, Который постоянно создает и поддерживает вселенную и все, что ее наполняет.

Увидеть Б-га над природой

С другой стороны, суббота призвана подчеркнуть постоянное осознание того, что не только во время Исхода Б-г совершал чудеса, но и теперь, когда нам кажется, что окружение довлеет над нами и когда мы подчиняемся земным законам, как и другие народы мира.

Мы должны помнить, что, когда Всевышний выводил евреев из Египта, Он сказал: «Рабы они Мне», но не «рабы рабам». Мы слуги Б-га и совершенно не подчиняемся другим силам, которые сами являются Его слугами. Суббота призвана служить напоминанием и ориентиром в нашей жизни. Когда возникает конфликт между мирскими условностями и Б-жьими повелениями, записанными в Кодексе еврейского закона, мы должны помнить, что прежде всего являемся Б-жьими слугами. Мы подчиняемся только Б-жьей воле, и Его отношение к нам всегда выходит за рамки естественного.

כלומר: מצד אחד, צריך יום השבת להחדיר אצל יהודי את התודעה וההכרה שגם הנהגת העולם בדרך הטבע היא לאמיתו של דבר השגחה פרטית של הקב"ה, שבורא ומהווה תמיד את העולם בכל פרטיו.

מצד שני, צריך יום השבת להחדיר אצל יהודי את הזיכרון התמידי וההכרחי, שלא רק ביציאת מצרים הראה הקב"ה נסים, ואילו עכשיו הננו עבדים חס ושלום לסביבה, כמו אומות העולם, שנתונים תחת מרות חוקי העולם, גם אם אינם בהתאם לציווי התורה ומנוגדים אליה, אלא צריך לזכור שכשם שביציאת מצרים אמר הקב"ה "עבדי הם"⁵, "ולא עבדים לעבדים", היינו, שבני ישראל הם עבדים אך ורק להקב"ה, ולחלוטין אינם תחת מרותם של אלו שבעצמם אינם אלא עבדים, כך צריך יום השבת לשמש בתור זיכרון והוראה יום-יומיים, שכאשר יהודי פוגש מצב של ניגוד בין דרישת העולם לציווי התורה בשולחן ערוך - אזי "עבדי אתם!" רק בעלותו של הקב"ה שולטת על יהודי; והנהגתו של הקב"ה עם בני ישראל היא תמיד למעלה מהטבע, הנהגה נסית מופלאה.

Когда у нас будет такой настрой, суббота, несомненно, будет днём покоя. Суббота будет источником благословения на всю неделю. Поэтому при правильном соблюдении субботы вся неделя наполняется святостью и благословением.

ואז ברור הדבר שתהיה לו שבת מנוחה.
והרי שבת הוא יום ש"מיניה מתברכין
כולהו יומין", כך, שעל ידי קיום מצוות
שבת כדבעי, מתברכים מהשבת כל ימי
השבוע בקדושה וברכה.

В. Наполнение дома светом

Ребе

Свет субботних свечей

Как уже говорилось ранее, подготовка к субботе начинается еще до ее наступления.

За несколько минут до наступления субботы следует зажечь свечи и привнести их свет в пока еще обыденный мир. За этот свет мы произносим благословение «Благословен Ты, Г-сподь... освятивший нас Своими заповедями и повелевший нам зажигать свечи святой субботы». Субботние свечи освещают наши дома и наполняют своим светом всю последующую неделю, и из наших домов этот свет должен распространяться вокруг.

Субботние свечи необходимо зажечь в пятницу до наступления темноты, пока мир еще находится в естественном состоянии. Этот акт воплощает концепцию субботы, согласно которой благодаря заповеди Б-га у нас есть возможность превратить лишенный необходимого света дом в светлое пространство, наполненное физическим и духовным счастьем.

כמדובר בהזדמנות קודמת⁸ - ההכנה והכניסה לשבת מתחילות לפני התחלת המעט-לעת של יום השבת:

דקות אחדות לפני כן - צריך להדליק נרות שבת, ולהכניס אורה בעולם שהוא עדיין חולין. ועל אורה זו מברכים "אשר קדשנו במצוותיו וצונו להדליק נר של שבת קודש". נרות שבת צריכים להאיר בביתו של יהודי, באופן שמיום השבת נעשים מוארים לאחרי זה גם ימות החול; ומביתו של היהודי צריכה האורה להתפשט בכל הסביבה.

ובהכרח שמצוות נרות שבת היא בזמן הכנסת השבת, כדי להאיר גם את החולין. ובזה מתבטא גם תוכן ענין השבת: בכוחו של יהודי לפעול - על ידי מצוות הקב"ה - שגם בית שמצד עצמו יכול להיות חסר בו חס ושלום האורה הדרושה, יהפוך לבית מואר וקדוש, שמח ומאושר בגשמיות וברוחניות.

(8) ראה שיחת יום א' פ' בהר"ב, כ"א אייר (לכינוס דנשי ובנות חב"ד) תשכ"א ס"ד (תו"מ ח"ל ע' 301).

Кодекс еврейского права, основанный на Мишне и Талмуде, гласит, что эта заповедь лежит в первую очередь на женщинах. Роль и привилегия еврейских женщин – принять свет и святость субботы и наполнять этим светом все дни предстоящей недели.

ועל פי פסק דין השולחן ערוך⁹, על יסוד הוראת המשנה והגמרא¹⁰ - נתן הקב"ה מצוה זו בעיקר לנשים, כך, שזהו התפקיד והזכות שניתן לאישה בישראל, שתוכל לפעול את ההכנה והכניסה של אור וקדושת השבת, באופן שיומשך ויאיר בכל ימות החול.

ПЕРВОИСТОЧНИК 5 Мидраш, Берешит раба, 60:16

Пока Сара была жива, ее свечи горели от одного вечера пятницы до другого. Когда она умерла, эти свечи перестали гореть. Но когда появилась Ривка, они вновь стали гореть.

כָּל יָמִים שָׁהִיְתָה שָׂרָה קִיֶּמֶת הָיָה נֵר דֹּלֶק מְלִילֵי שַׁבָּת וְעַד לַיְלֵי שַׁבָּת, וְכִיּוֹן שָׁמְתָה פֶּסֶק אוֹתוֹ הַנֵּר, וְכִיּוֹן שָׁבָאת רַבְקָה חֲזָר

Ребе

Этот же урок мы можем извлечь из мидраша о Саре, нашей первой прапаматери. Когда Сара зажигала свои субботние свечи в пятницу, они горели всю неделю до следующей пятницы, несмотря на то, что масла в них хватало лишь на несколько часов. Это чудо происходило благодаря великой праведности и добродетельности Сары.

וזהו גם הלימוד והמוסר-השכל מסיפור חז"ל במדרש¹¹ אודות הראשונה מאמותינו (שרה, רבקה, רחל ולאה): כאשר שרה אמנו הדליקה ביום שישי נר שבת, הנה למרות שכמות השמן היתה מספיקה לדלוק רק במשך השעות הדרושות בשבת, דלקו הנרות והאירו עד לערב שבת הבא. דבר זה היה בכוחה בגלל גודל צדקותה ומעשיה הטובים.

(11) ב"ר פ"ט, טז. הובא בפרש"י עה"ת חיי שרה כד, סז.

(9) טושו"ע (ואדה"ז) או"ח סרס"ג ס"ג (ס"ה).
(10) שבת לא, ב ואילך.

Каждая еврейская женщина — дочь наших прапрабабушек Сары, Ривки, Рахели и Леи. Это означает, что каждая еврейская женщина унаследовала эту сверхъестественную способность — благодаря зажиганию субботних свечей приносить свет и тепло субботы во всю последующую неделю, вплоть до вечера пятницы, когда свечи зажгутся вновь, распространив в мире еще больше святости, света и тепла.

Как уже упоминалось выше, соблюдение субботы освещает наш дом и жизнь: естественную ее часть, а также необычайные события. В обоих случаях нас направляет и защищает Б-г, Страж Израиля.

Когда мы все превратим наш дом в храм, в обитель, в которой будни также наполнены святостью субботы и праздников, Б-г дарует нам Свое неперестанное покровительство. Приведет нас вскоре к дню подлинного и окончательного Избавления, которое ознаменуется приходом Машиаха.

משיחת יום א' פרשת במדבר, כ"ה אייר, ה'תשכ"ו
לכינוס נשי ובנות חב"ד תחייה - בלתי מוגה
תורת מנחם ה'תשכ"ו, כרך מ"ו עמוד 407

וההוראה מזה: כל אישה בישראל נקראת בת שרה, רבקה, רחל ולאה, והיינו, שכל אישה בישראל יש לה בירושה כוח על-טבעי זה, שכאשר היא מדליקה נרות שבת בברכה - שהקב"ה קידשה בציווי זה ונתן לה את הכוח הדרוש לזה - יומשכו אור וחום השבת לא רק במשך יום השבת, אלא ילוו ויחדרו גם את כל ימי השבוע עד ליום שישי הבא, שאז תחזור ותדליק נרות שבת מתוך קדושה מחודשת, תוספת אור וחום.

וכאמור לעיל, שעל ידי זה נעשים ביתו ואורח חייו של היהודי מוארים בשני האופנים: הן במאורעות היום-יום הרגילים והטבעיים, והן במאורעות שאינם רגילים - בכל אחד משני האופנים, מונהג היהודי ומוגן על ידי הקב"ה, "שומר ישראל"¹².

ועל ידי זה שכל אחד מישראל הופך את ביתו למשכן ומקדש להקב"ה, בית שבו שורה הקב"ה - "ושכנתי בתוכם"¹³, "בתוך כל אחד ואחד"¹⁴ - בית שבו גם ימות החול מתעלים בעילוי ובקדושה של שבת ויום טוב, אזי יגן עלינו הקב"ה בכל הזמנים, ויוליכנו עד ליום המואר של הגאולה האמיתית והשלימה, במהרה ממש, על ידי משיח צדקנו.

(14) ראה אלשיך עה"פ. שלי"ה סט, א. ועוד.

(12) תהלים קכא, ד.
(13) תרומה כה, ה.